

Διεθνές Πρότυπο ISO 21127: Μία οντολογία αναφοράς για την ανταλλαγή πληροφορίας πολιτιστικής κληρονομιάς

Το διεθνές πρότυπο [ISO 21127](#) είναι μια θεμελιώδης οντολογία η οποία αποσκοπεί στη διασύνδεση και ολοκλήρωση πληροφοριών, που αφορούν στην πολιτιστική κληρονομιά και η οποία βασίζεται σε μια κοινή εννοιολογική θεώρηση. Η οντολογία αυτή παρέχει ένα ενιαίο και επεκτάσιμο σημασιολογικό πλαίσιο ικανό να συγκεντρώσει, συσχετίσει και ολοκληρώσει οποιασδήποτε πληροφορία που αφορά στην πολιτιστική κληρονομιά. Ο σκοπός του προτύπου αυτού είναι να παρέχει μια κοινή γλώσσα μεταξύ των ειδικών του χώρου (αρχαιολόγοι, συντηρητές, επιμελητές κλπ.) για τη διαμόρφωση απαιτήσεων για πληροφοριακά συστήματα, να λειτουργεί ως οδηγός καλής πρακτικής για εννοιολογική μοντελοποίηση και να αποτελεί ένα βασικό σχήμα για την δημιουργία μεγάλων συνδεδεμένων δικτύων γνώσεων στο Διαδίκτυο. Πέρα από τη χρήση του στην πολιτιστική κληρονομιά, έχει αποδειχθεί η χρησιμότητά του σε εφαρμογές «ηλεκτρονικών» επιστημών (e-science) και βιοποικιλότητας (biodiversity).

Το ISO 21127 είναι η έκδοση 3.4.9 της οντολογίας αναφοράς του CIDOC(CIDOC Conceptual Reference Model και σε συντομία CIDOC CRM) και είναι η πρώτη φορά που ένα πρότυπο του χώρου της πολιτισμικής τεκμηρίωσης γίνεται πρότυπο ISO, εγκαινιάζοντας έτσι μία νέα εποχή για το πεδίο αυτό. Επίσης είναι και το πρώτο πρότυπο ISO, *το οποίο απορρέει κατά κύριο λόγο από ερευνητική δραστηριότητα ελληνικού ερευνητικού κέντρου.*

Ο [Μάρτιν Ντέρ](#), ερευνητής και επικεφαλής του Κέντρου Πολιτισμικής Πληροφορικής του Εργαστηρίου Πληροφοριακών Συστημάτων του Ινστιτούτου Πληροφορικής του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας της Ελλάδος ([ΙΠ-ΙΤΕ.](#)), ηγήθηκε και συνεχίζει να ηγείται της Ειδικής Ομάδας Εργασίας ([Special Interest](#)

[Group- SIG](#)) της Διεθνούς Επιτροπής Τεκμηρίωσης (CIDOC) του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων ([International Council of Museums - ICOM](#)), η οποία ανέπτυξε το διεθνές πρότυπο ISO 21127. Η δραστηριότητα ανάπτυξης μιας πολιτισμικής οντολογίας στο Κέντρο Πολιτισμικής Πληροφορικής ξεκίνησε το 1992 σε συνεργασία με το Μουσείο Μπενάκη, στα πλαίσια ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων, και συζητήθηκε εκτενώς σε όλα τα σχετικά συνέδρια ανά τον κόσμο. Η μέθοδος ανάπτυξης της πολιτισμικής οντολογίας που προέκυψε από την δραστηριότητα αυτή, υιοθετήθηκε το 1996 από το CIDOC/ICOM με τον σύντομο τίτλο CIDOC CRM, ως μελλοντική μέθοδος επίτευξης της σημασιολογικής διαλειτουργικότητας. Το 2000 το CIDOC-CRM έγινε δεκτό ως αντικείμενο μελέτης (Work Item) της επιτροπής TC46/SC4 του Οργανισμού Διεθνών Προτύπων (International Standards Organisation- ISO) και το 2006 έγινε διεθνές πρότυπο ISO 21127. Από το 2000, η Ειδική Ομάδα Εργασίας του CIDOC CRM ([CIDOC CRM SIG](#)) συνεργάζεται με τον ISO ως ομάδα εμπειρογνομόνων υπεύθυνη για τα τεχνικά περιεχόμενα του ISO 21127. Το Ινστιτούτο Πληροφορικής του ΙΤΕ, στεγάζει επίσημα το διαδικτυακό τόπο του CIDOC-CRM (<http://www.cidoc-crm.org/>), παρέχοντας σημαντική υποδομή για την ανάπτυξη του.

Το [Κέντρο Πολιτισμικής Πληροφορικής](#) του [Εργαστηρίου Πληροφοριακών Συστημάτων](#), του ΙΠ- ΙΤΕ, το οποίο δραστηριοποιείται τόσο ως αρμόδιο κέντρο για το CIDOC-CRM ISO 21127 στην ανάπτυξη και ανταλλαγή τεχνογνωσίας με συμβουλευτικό ρόλο προς τους ερευνητές και υλοποιητές, όσο και στην διάδοση, συντήρηση και εξέλιξη του προτύπου, είναι η αρχαιότερη και διεθνώς καθιερωμένη ελληνική ερευνητική μονάδα που ειδικεύεται στην ανάλυση, σχεδίαση, ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων πληροφορικής στον τομέα του πολιτισμού. Το Κέντρο έχει αναπτύξει μία σειρά καινοτόμων μεθόδων και συστημάτων, εφαρμογών εν λειτουργία και πολυπληθών διεθνών συνεργασιών και έχει αποκτήσει ιδιαίτερα εξειδικευμένη γνώση γύρω από τις ανάγκες και τις πληροφοριακές διεργασίες των πολιτιστικών οργανισμών. Επίσης ακολουθεί διεπιστημονική προσέγγιση και επιδιώκει να καλύψει ολόκληρο τον κύκλο ζωής

της πολιτισμικής πληροφορίας και των διεργασιών τεκμηρίωσης, από την πρωτογενή πληροφορία, η οποία αποκτάται με την καταγραφή αντικειμένων και την καταχώριση υλικού πηγών, στην δευτερογενή πληροφορία, η οποία συσσωρεύεται ως αποτέλεσμα της επιστημονικής μελέτης του υλικού, έως την ηλεκτρονική έκδοση και έκθεση επιλεγμένου υλικού και την συσχέτιση, διαχείριση και ανταλλαγή όλων των προηγούμενων.